

Mál nr. 26/2021

M og
V vegna réttaraðstoðartryggingar fjölskyldutryggingar

Ágreiningur um gildissvið réttaraðstoðartryggingar.

Gögn.

Málskot málskotsaðila, dags. 18. janúar 2021 ásamt fylgiskjölum.

Bréf V, dags. 1. febrúar 2021, ásamt fylgiskjali.

Bréf lögmanns M, dags. 6. febrúar 2021, ásamt fylgiskjali

Málsatvik.

Í desember 2020 var kveðinn upp dómur í Héraðsdómi Reykjavíkur þar sem dæmt var að ÍL-sjóði (áður Íbúðalánasjóður) hefði verið óheimilt að krefja lánþega um greiðslu uppgreiðslugjalds þegar þeir greiddu upp lán sín. M voru með sambærilegt lán hjá ÍL-sjóði, sem þau greiddu upp í júní 2014. M kröfðu ÍL-sjóð um endurgreiðslu uppgreiðslugjaldsins en sjóðurinn neitaði að taka afstöðu til kröfunnar að sinni. Því hafi M þurft að höfða mál á hendur sjóðnum. M eru tryggð í fjölskyldutryggingu hjá V og innifelur tryggingin réttaraðstoðartryggingu. M óskuðu staðfestingar á því að tryggingin tæki til málsins. V hafnaði bótaskyldu á grundvelli þess að í skilmálum komi fram að tryggingin taki ekki til mála er varði váttryggðan sem eiganda fasteignar.

M telja að ágreiningurinn varði endurkröfu vegna ólögmætra lánaskilmála og hafi ekkert að gera með að M séu eigendur fasteignar. Ágreiningurinn sé kröfuréttarlegs eðlis og rót hans séu lögskipti sem varði M sem lánþega þar sem óréttmætir skilmálar hafi verið í lánaviðskiptum. Tilgangurinn með lántökunni breyti engu um eðli ágreiningsins og grundvöll hans. M telur að úrskurður Úrskurðarnefndar í váttryggingamálum í máli nr. 366/2013 eigi við í þessu máli en þar var krafa í réttaraðstoðartryggingu viðurkennd. Í því máli var ágreiningur um endurútreikning á gengistryggðum lánasamningi vegna bílaláns, en sambærilegt ákvæði má finna í skilmálum tryggingarinnar sem um var deilt þar sem fram kom að tryggingin tæki ekki til ágreinings sem varðaði váttryggðan sem eiganda vélknúins farartækis.

V telur lántakendur hjá ÍL-sjóði hafi þurft að uppfylla tiltekin skilyrði til að fá lán hjá sjóðnum og var eitt af þeim skilyrðum að um væri að ræða íbúðarlán, þ.e. lán til að kaupa fasteign og að sjóðurinn fái veð í viðkomandi fasteign. Ágreiningurinn varði lántöku M hjá ÍL-sjóði vegna fasteignaláns. Lántakan og ágreiningur um hana stafi þannig að atvikum sem varða M sem eiganda fasteignarinnar, sem var tilefni lántökunnar. Allt í tengslum við lántökuna sé því samofið eignarrétti M á tiltekinni fasteign. Samkvæmt meginreglu váttryggingaréttar skuli túlka ákvæði skilmála skv. orðanna hljóðan og skilmálar séu skýrir hvað það varðar að tryggingin taki ekki til ágreinings er varðar váttryggðan sem eiganda fasteignar. Því beri að hafna bótaskyldu.

Í bréfi lögmanns M, dags. 6. febrúar 2021, er framangreindum röksemdum hafnað. Tilefni lántökunnar, aðdragandi hennar og skilyrði skipti í raun engu um ágreininginn. Ágreiningurinn varði ekki lánið sem slíkt, greiðsluskyldu M, veðtryggingu eða eignarrétt að veði, heldur eingöngu endurkröfu á ofteknu ólögmætu gjaldi.

Álit.

Skilmálar fjölskyldutryggingar eru staðlaðir samningsskilmálar, sem V setur einhliða og verður að líta til þess við mat á því hvort mál þetta varði M sem eiganda fasteignar. Ágreiningurinn snýst um meint oftekið uppgreiðslugjald láns, sem í þessu tilfelli var veitt til íbúðakaupa. Viðkomandi fasteign er hins vegar ekki andlag eða hluti af ágreiningnum og mun niðurstaða ágreiningsins um uppgreiðslugjaldið ekki hafa nein áhrif á fasteignina eða eignarhald hennar. Þá verður, í ljósi stöðu V, sem þess aðila sem einhliða semur váttryggingarskilmálana, að túlka vafa um efni þeirra váttryggingartaka í hag.

Að teknu tilliti til þess, og að ágreiningurinn varðar lögmæti tiltekins gjalds óháð eignarhaldi á fasteign og er því í raun eingöngu tengdur M sem eiganda fasteignar á grundvelli þess að lánið var upphaflega tekið til kaupa á fasteign, á M rétt á bótum úr réttaraðstoðartryggingu sinni hjá V.

Niðurstaða.

M eiga rétt á bótum úr réttaraðstoðartryggingu sinni hjá V.

Reykjavík, 2. mars 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Sigurður Óli Kolbeinsson lögmn.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.